

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!

CARPATII MERIDIONALI

Carpatii Meridionali, situati la sud (deci "meridionali" ca pozitie) fata de Depresiunea colinara a Transilvaniei, reprezinta cea mai masiva, tipica si spectaculoasa regiune montana a tarii, avand unele similitudini cu Alpii, fapt pentru care geograful francez Emm. de la Martonne i-a denumit si "Alpii Transilvaniei".

Limita lor vestica, spre Carpatii Occidentali, este culoarul depresionar Cerna-Timis-Bistra-Hateg-Steiu-Oraștie, limita estica (spre Carpatii Curburii). Valea Prahovei, iar limita lor sudica o reprezinta un abrupt major (pe alocuri de 1000 m.) spre Carpatii Curburii (intre Prahova si Dambovita), Subcarpatii Getici (intre Dambovita si Motru), Podisul Mehedinți (intre Motru si Dunare).

Caractere generale.

Caracterele generale ale Carpatilor Meridionali se pot rezuma astfel:

- au cele mai mari altitudini, sunt masivi, putin fragmentati si relativ rigizi datorita substratului predominant cristalin; altitudinile mari (la peste 1800 - 2000 m) le confera un caracter alpin evident;
- desi resursele sunt relativ putine, existenta bazinului huiifer Petrosani si a resurselor hidroenergetice le confera un potential energetic ridicat;
- climatul montan si alpin si dezvoltarea pe altitudine a reliefului influenteaza etajarea verticala puternica a vegetatiei, faunei si solurilor, in acest fel, in cadrul Carpatilor Meridionali (fata de celelalte ramuri carpatice mai scunde, fragmentate si mai intinse) se observa cel mai bine etajarea caracteristicilor fizico-geografice;
- conditiile relativ dificile nu au impiedicat umanizarea lor straveche (din paleolitic sau neolitic) si utilizarea economica a resurselor de baza (paduri, pasuni si fanete). Carpatii meridionali au constituit in mai multe ocazii un teritoriu de adăpost, cu deosebire in vremea navalirii popoarelor migratoare.

Relieful si subdiviziunile sale

Relieful Carpatilor Meridionali are urmatoarele caracteristici definitorii:

- au fost identificate si descrise urmatoarele caracteristici de eroziune: la peste 2000 m (platforma Borascu), la 1200 - 1600 m (platforma Rau-Ses), si la 1000 m (platforma Gornovita);
- relieful glaciara este foarte bine exprimat la altitudini mari (circuri, vai, morene);
- sisturile cristaline (care predomina) dau reliefului un caracter masiv si putin fragmentat si conserva foarte bine platformele de eroziune;
- pe alte roci (calcare, indeosebi) exista fenomene carstice si forme structurale;
- la sfarsitul Pliocenului, Carpatii Meridionali s-au ridicat cu 1000 m (juducand dupa pozitia platformei inferioare Gornovita), aceasta ridicare contribuind la dezvoltarea unor caracteristici "alpine" ale reliefului;

- culoarele marginale, vaile transversale mari (Oltul si Jiul) si depresiunile au favorizat instalarea unor circulatii active.

Subdiviziunile majore sunt cele patru grupe (Bucegi, Fagaras, Parang, Retezat-Godeanu), fiecare cu o serie de subdiviziuni proprii.

- grupa Bucegi
- grupa Fagaras
- grupa Parang
- grupa Retezat Godeanu

Grupa Bucegi

Aceasta grupa cuprinde, intre Dambovita si Prahova, Muntii Bucegi (2507 m), Leaota (2135 m), Piatra Craiului (2239 m) si culoarul Bran-Rucar. In Muntii Bucegi unde predomina conglomeratele cretacice dispuse sub forma unui sinclinal suspendat (platoul Bucegilor), apar forme structurale (brane, Sfinxul, Babele) si abrupturi majore (indeosebi spre Valea Prahovei).

Exista urme glaciare pe vaile ce pornesc de sub Vf.Omu (Valea Ialomitei, Valea Gaura, Valea Malaiesti). Pe Valea Ialomitei prezenta unor roci calcareoase a favorizat aparitia unor chei (Cheile Zanozei, Cheile Tatarului etc.) si a Pesterii Ialomitei. Muntii Leaota, formati din sisturi cristaline, pastreaza pe inaltimi largi platforme de eroziune. Muntii Piatra Craiului au aspectul unei creste zimtate (care reprezinta flancul sinclinal) si au areale cu fenomene carstice (in Cheile Dimbovitei, Cheile Zarnestilor).

Culoarul Bran-Rucar este o zona larga (la 1000 -1200 m) intre Bucegi si Piatra Craiului, umanizata intens cu o veche functie de legatura intre Campulung si Brasov.

Grupa Fagaras

Aceasta cuprinde o culme nordica (Muntii Fagara) si o culme sudica, mai fragmentata (Cozia, Frunti, Ghitu, Iezeru-Papusa). Muntii Fagaras sunt cei mai inalti din tara (Vf. Moldoveanu - 2543 m; Vf. Negoiu - 2535 m), cu un relief glaciara foarte dezvoltat (cu circurile Balea, Capra, Podragu, Urlea etc.) si o creasta centrala cu altitudini ridicate (peste 2000 m, in lungime de 40 km) si relief accidentat.

Muntii Iezer-Papusa au un relief glaciara expresiv (Iezer) si suprafete de eroziune intinse (Papusa). Intre Muntii Fagaras si Cozia se afla Depresiunea Lovistei (denumita si "Tara Lovistei"). In grupa Fagaras exista o serie de amenajari hidroenergetice (Lacul Vidraru, pe Arges, lacuri pe rauri mai mici) si soseaua Transfagarasana.

Grupa Parang

Aceasta grupa este mult mai intinsa, cu suprafete de eroziune bine pastrate la altitudini mari si un relief glaciara expresiv. Din Muntii Parang (2518 m) se desprind spre nord Muntii Sureanului (cu Vf. lui Patru - 2130 m) spre nord-est. Muntii Cindrelului (cu Vf. Cindrel - 2244 m; Vf. Steflesti - 2258 m), iar spre est Muntii Lotrului si Capatanii (cu Vf. Ursu - 2124 m).

Pe marginile grupei Parang, legat de calcare, se dezvoltă fenomene carstice (Pestera Muierii, pesterile Sura Mare, Tecuri). In Muntii Sureanului (a caror parte nord-vestica are denumirea de "Muntii Orastiei"), la altitudinea de cca. 1000 m exista vegetatii dacice, inclusiv capitala, Sarmisegetusa Regia. Marginea nord-estica a Muntilor Cindrel, orientata spre Sibiu ("Marginimea Sibiului") are asezari rurale traditionale de pastorit (Jina, Poiana Sibiului). Grupa Parang este strabatuta de o sosea de inaltime (soseaua transalpina) de la Novaci la Sebes si are importante amenajari hidroenergetice (lacul Vidra, hidrocentrala Lotru-Ciunget, lacurile si hidrocentralele de pe Sebes, alte acumulari pe raurile mai mici: Cugir, Sadu).

Grupa Retezat - Godeanu

Aceasta grupa are altitudini mai mari in Retezat (Vf. Peleaga - 2509 m), Godeanu (Vf. Gugu - 2290 m) si Tarcu (2186 m) si mai mici in muntii Vilcan (Vf. Straja - 1869 m), Muntii Cernei si Mehedinti. Muntii Retezat conserva cele mai frumoase si tipice forme de relief glaciara din tara noastra; in muntii marginali (Vilcan, Cernei, Mehedinti) apar fenomene carstice (Pestera, Closani etc.); in Godeanu, Retezat, Tarcu,

cele trei platforme de eroziune din Carpatii Meridionali, descrise aici pentru prima data de Emm. de Martone, au o dezvoltare tipica.

Poate putini stiu ca Jules Verne, pornind de la o lucrare a geografului Elisee Reclus a amplasat in Muntii Vilcan actiunea romanului "Castelul din Carpati".

Intre grupele Parang si Retezat - Godeanu se afla Depresiunea Petrosani, ingusta si alungita, care comunica spre exterior prin pasul Lainici (pe Jiu) si pasul Merisor (spre Strei); ea adaposteste principalul bazin huilifer al tarii.

Clima si hidrografia

Carpatii Mridionali au o clima de munte (intre 1 000 si 1800 - 2000 m) si un climat alpin (la peste 1800 -2000m).

Temperatura medie anuala scade cu inaltimea, de la 6 gr. C (la 1000 m) la 2 gr. C (la 1800 m) si 0 gr. C (la 2200 m); in mod proportional scade si temperatura medie a lunii celei mai calde si celei mai reci. Precipitatiile cresc de la 800 mm la 1200 mm si 1400 mm /an. Bat predominant vanturile de Vest.

In deprsiunile marginale situate in sud si nord bat vinturi cu caracter de foen; mai frecvente si mai cunoscute sunt in depresiunea Targu Jiu - Campu Mare si Depresiunea Fagaras. In depresiunile Hateg, Petrosani si Lovistea apar fenomene de inversiuni termice.

Datorita precipitatiilor bogate, reseaua hidrografica are o alimentare continua si debite bogate.

Principalele rauri sunt: Sebes (cu Rau Mare), afluenti ai Muresului; Bistra si Rau Rece (afluenti ai Timisului), Cerna, Jiu (cu afluentii sai din zona montana); Cibin (cu Sadu), Lotru, Topolog, Oltet (afluenti ai Oltului), Argesul cu afluentii sai ce au izvoare in zona montana (Vilsam, Raul Doamnei, Raul Targului, Dambovita), Ialomita cu Prahova.

Carpatii Meridionali au numeroase lacuri glaciare (peste 150) si lacuri hidroenergetice (Vidra, Vidraru, Gura Apei si alte amenajari mai mici). Exceptand izvoarele termnael de la Baile Herculane, celelalte izvoare minerale se afla situate mai mult in zonele limitrofe.

Vegetatia, fauna, solurile, monumentele naturii.

Vegetatia, etajata dupa altitudine, are, in baza, etajul fagului, apoi amestec de fag si conofere, etajul coniferelor (1200 - 1800 m) si la mari inaltimi zona alpina. Fauna asociata cuprinde specii caracteristice acestor etaje. Rasul, ursul brun si cerbul carpatin sunt animalele mai reprezentative.

La mari inaltimi, traieste capra neagra, specie glaciera relict, repopulata in Parang, Bucegi, Fagaras. Predomina cambisolurile (soluri brune, acide) si spodosolurile.

Principalele rezervatii sunt: Bucegi, Piatra Craiului, Cozia, lezeru Sureanu, pesterile Sura Mare si Tecur, Muntele Domogled si indeosebi Parcul National Retezat.

Populatia si asezarile omenesti.

Urmele arheologice paleolitice si neolitice din muntii Sureanu (Sura Mare, Cioclovina), urmele de locuire din antichitatea daco-romana, feudala si locuirea actuala constituie un fir istoric indelungat de utilizare a spatiului montan.

In prezent densitatea populatiei este relativ reduasa, fiind la mari inaltimi de sub 25 loc./ kmp., dar, in depresiuni mai mare.

Sporul natural este apropiat de media tarii. Spre Carpatii Meridionali au existat si exista deplasari de populatie cu caracter temporar prin construirea de obiective si pentru exploatarile forestiere.

In vremuri istorice, pana la mijlocul secolului nostru se practica un pastorit transhumant ce-si avea originea in Carpatii Meridionali.

Asezarile rurale sunt rasfirate (ca unele localitati rurale din culoarul Rucar-Bran), sau adunate, pe vai.

Orasele din interiorul Carpatilor Meridionali sunt: Azuga, Busteni, Sinaia, (la limita, pe Valea Prahovei), brezoi, Calimanesti, Petrila, Petrosani, Aninoasa, Vulcan, Lupeni, Uricani, Baile Herculane; pe margini, dar mai strans legate, sunt: Coamrnic, Fieni, Campulung, Baile Olanesti, Horezu, Novaci, Bumbesti-Jiu, Caransebes, Bistra (Otelu Rosu), Orastie, Cugir, Sebes, Cisnadia, Talmaciu, Avrig, Victoria, Zarnesti.

Fiecare oras are trasaturi urbane si economice proprii.

Activitati economice

Resursele energetice permit dezvoltarea industriei energiei electrice si furnizeaza materii prime (cocs, carbune energetic) altor unitati economice din tara.

La Schela, in Muntii Vilcanului, exista mici cantitati de antracit.

In Depresiunea Petrosani se afla localizat principalul bazin de huila al tarii. Centrele de extractie principale sunt (de la est la vest): Petrila, Lonea, Dilja, Aninoasa, Petrosani, Livezeni, Vulcan, Paroseni, Coroesti, Barbateni, Lupeni, Uricani, Campul lui Neag.

Carbunele cocsificabil este utilizat la Hunedoara (pentru cocs) si Calan (semicocs), iar carbunele energetic la Paroseni sau in alte termocentrale. Exploatarea indelungata (de peste 100 ani) a dus la diminuarea rezervelor.

Industria energiei electrice este reprezentata de termocentrale (Paroseni, Bistra etc.) si hidrocentralele, dintre care unele au productii mai mari, cum ar fi Lotru - Ciunget si Vidraru. Exista si alte hidrocentrale mai mici (pe Sadu, Sebes, Rau Mare, Olt s.a.).

Pe Valea Lotrului (la Voineasa) si pe Valea Bistrei (la Bautari) se extrage talc

Industria constructoare de masini produce utilaj minier (Petrosani), autobasculante (Mirsa), produse de mecanica fina (Sinaia), aparate electrotehnice (Bumbesti -Jiu, Cugir).

Pe baza resurselor forestiere s-a dezvoltat industria lemnului, cu centre de cherestea situate chiar in interiorul zonei montane (Brezoi, Petrila, Rucar, Uricani), in apropiere (Talmaciu, Orastie) sau centre situate in zonele invecinate, dar care utilizeaza materia prima (lemnul) din Carpatii Meridionali: Ramnicu Valcea, Preajba (Targu Jiu), Drobeta - Turnu Severin, Caransebes, Sebes, Sibiu. Industria chimica este dezvoltata la Victoria si Busteni.

Industria materialelor de constructii se bazeaza pe materii prime extrase din zona montana. La Campulung se obtin lianti pe baza calcarului de la Mateias, la Fieni pe baza celui de la Lespezi, iar la Barsesti - Tirgu Jiu se aduce calcar de la cariera de la Suseni. La Avrig se produc articole de sticlari.

Exista si ramuri ale industriei textile si alimentare: prelucrarea lanii (Talmaciu, Cismodie, Orlat, Azuga), a bumbacului (Talmaciu), obtinerea unor produse textile (Petrosani), bere (Azuga), lactate etc.

Agricultura se bazeaza pe cresterea animalelor care utilizeaza suprafetele de pasuni si fanete naturale. Cresterea ovinelor este traditionala (Novaci, Jina, Poiana Sibiului). In zonele depresionare si pe margini se cresc bovine.

Caile de comunicatie cuprind cai ferate si sosele. Pe Valea Prahovei se deruleaza un trafic feroviar si rutier foarte important. Pe Valea Oltului, a Jiului si culoarul Timis-Cerna exista cai ferate transcarpatice, dintre care calea ferata Bumbesti-Livezeni (prin pasul Lainici) are un traseu foarte dificil. In afara soselelor ce urmaresc traseele feroviare (Jiu, Olt, Prahova, Timis-Cerna) exista doua sosele transcarpatice foarte importante: soseaua transalpina (peste Parang) si transfagarasana.

Carpatii Meridionali sunt o zona turistica de prima importanta, cu multiple obiective naturale si statii cunoscute (Busteni, Sinaia, Calimanesti, Olanesti, Baile Herculane, Paltinis, Sambata s.s.), cabane, dotari pentru sporturi de iarna.

Pasurile (trecatorile) din Carpatii Meridionali sunt urmatoarele:

- Predeal;
- Turnu Rosu;
- Cozia;
- Lainici;
- Merisor;
- Dolmasnea.

Linile ferate transcarpatice construite prin traseele lor sunt:

- Bucuresti - Brasov prin Sinaia, Busteni, Azuga, Predeal;
- Piatra-Olt - Ramnicu-Valcea - Brezoi - Sibiu prin Cozia si Turnu-Rosu;
- Filiasi - Targu-Jiu - Petrosani - Hateg spre Simeria prin Lainici si Merisor;
- Orsova - Caransebes spre Timisoara prin Domasnea.

Culmile componente ale grupei Parang sunt:

- Muntii Parang;
- Muntii Sureanu;
- Muntii Candrel;
- Muntii Lotrului;
- Muntii Capatanii.

Culoarele de vale incadrate in izoterma de 8 gr.C sunt urmatoarele:

- Defileul Oltului;
- Culoarul Timis-Cerna.

Masivele in care sunt situate urmatoarele lacuri glaciare:

- Bucura;
- Balea;
- Zanoaga;
- Podragul Mare;
- Galcescu;

sunt:

- in Muntii Fagaras m- L.Balea si L. Padragu Mare;
- in Muntii Parang - L. Galcescu;
- in Muntii Retezat - L. Bucura si L.Zanoaga.

Rezervatiile biosferei in Carpatii Meridionali sunt urmatoarele:

- floristice: Sinaia, Parang;
- de flora si fauna: Piatra Craiului, Muntele Cozia;
- de peisaj si flora: Bucegi, Iezeru Sureanu;
- forestiere: Valea Balei;
- Parc National: Parcul National Retezat.

Tipurile de relief din acest lant carpatic sunt urmatoarele:

- de eroziune: e reprezentat prin cele trei suprafete de eroziune:
- Borascu la 2000 m;
- Rau-Ses la 1.200 m - 1.600m;
- Gornovita sau platforma Predeal la 1.000 m.
- glaciari: rezultat al modelarii exercitate de ghetarii cuaternari, este reprezentat prin circuri glaciare, custuri , morene; in circurile glaciare s-au instalat lacuri foarte frecvente in Muntii Retezat, Parang, Fagaras;
- carstic: e dezvoltat pe seama calcarelor; apare sub forma de lapiezuri, doline, polii, chei, pesteri, etc. Exemple:
 - Cheile Tatarului, Zanoagei, Ursilor (in lungul vaii Ialomitei);
 - Cheile Dambovicioarei;
 - Cheile Oltetului;
 - Cheile Runcu;
 - Cheile Corcoavei;
 - Pestera Ialomitei;
 - Pestera Dambovicioarei;
 - Pestera Polovraci;
 - Pestera Muierii;
 - Pestera Izbucuri;
 - Izbucul Cernei.

Elementele floristice submediteraneene intilnite pe versantii sudici ai Grupei Retezat - Godeanu sunt urmatoarele:

- carpenul oriental;
- mojdreanul;
- liliacul salbatic;
- castanul dulce (bun);
- alunul turcesc;
- scumpia.

Asezarile urbane din:

- Depresiunea Lovistea - Brezoi;
- Depresiunea Petrosani - Petrosani, Vulcan, Lupeni, Petrila, Uricani, Aninoasa;
- Depresiunea Hateg - Hunedoara, Calan, Hateg, Simeria, Deva; Cugir, Sebes, Orastie, (in zonele limitrofe).

Obiectivele turistice naturale in Carpatii Meridionali sunt:

- Vale Prahovei si abruptul Bucegilor;

- Masivul Bucegi cu "Babele" si "Sfinxul";
- Carstil de pe valea Ialomitei si a Dambovicioarei;
- Peisajul alpestru (creste, strungi, circuri si lacuri glaciare);
- Defileul Oltului;
- Defileul Jiului.

Fauna avicola din zona alpina este reprezentata prin:

- cinteza alpina;
- zaganu sau vulturul barbos;
- acvila de munte.

Fauna acvatica de altitudini mari cuprinde domeniul pastravului.

Corelate cu roca, tipul de clima si vegetatia, in zona alpina s-au dezvoltat solurile alpine brune-acide.

Limite Grupa Bucegi

N: Depresiunea Brasov, Magura Codlei

S: Subcarpatii Curburii

E: Valea Prahovei

V: Valea Dambovitei

Culmi muntoase Grupa Bucegi

Bucegi - 2505 m. in Vf.Omu

Leota

Piatra Craiului 2238 m. in Vf. La Om

Depresiuni, culoare tectonice Grupa Bucegi

Culoarul Prahovei

Culoarul Bran-Rucar

Pasuri, trecatori, defileee Grupa Bucegi

Predeal - 1000 m.

Giuvala - 1240 m.

Ape curgatoare Grupa Bucegi

Prahova

Ialomita

Dambovita

Barsa

Lacuri de acumulare Grupa Bucegi

Scropoasa si Bolboci pe Ialomita

Rezervatii floristice Grupa Bucegi

Sinaia

Rezervatii floristice si faunistice (complexe) Grupa Bucegi

Piatra Craiului

Rezervatie de peisaj si flora Grupa Bucegi

Bucegi

Orase Grupa Bucegi

Sinaia

Azuga

Busteni

Sinaia

Limite Grupa Fagaras

N: Podisul Transilvaniei

S: Subcarpatii Curburii

E: Valea Prahovei

V: Valea Dambovitei

Culmi muntoase Grupa Fagaras

Fagaras - 2544 m. in Vf. Moldoveanu

2535 m. in Vf. Negoiu

Cozia - 1668 m.

Frunti

Ghitu - 1622 m.

Iezer - 2462 m.

Depresiuni, culoare tectonice Grupa Fagaras

Lovistei

Pasuri, trecatori, defilee Grupa Fagaras

Turnu Rosu - 400 m.

Cozia - 309 m.

Defileul Turnu Rosu - Cozia (Olt)

Ape curgatoare Grupa Fagaras

Olt

Topolog

Arges

Valsan

Raul Doamnei

Raul Targului

Argesel

Dambovita

Barsa

Lacuri glaciare Grupa Fagaras

Podragul Mare

Balea

Rezervatii floristice si faunistice (complexe) Grupa Fagaras

Muntele Cozia

Balea

Rezervatie forestiere Grupa Fagaras

Valea Balei

Rezervatie paleontologica si geologica Grupa Fagaras

Turnu Rosu

Limite Grupa Parang

N: Podisul Transilvaniei si Culoarul Orastiei

S: Subcarpatii Getici

E: Valea Oltului si Depresiunea Orastiei

V Depresiunea Hateg, Depresiunea Petrosani si Valea Jiului

Culmi muntoase Grupa Parang

Parang - 2519 m.

Sureanu - 2130 m. in VF. lui Patru

Candrel - 2244 m.

Lotrului 2242 m. in Vf. Steflesti

Capatanii - 2124 m. in Vf. Ursu

Depresiuni, culoare tectonice Grupa Parang

Lovistei
Petrosani
Hateg

Pasuri, trecatori, defilee Grupa Parang

Turnu Rosu - 400 m.
Cozia - 309 m.
Lainici - 450 m.
Defileul Turnu Rosu - Cozia (Olt)
Defileul Livezeni - Bumbesti (Jiu)

Ape curgatoare Grupa Parang

Gilort
Jiet
Strei
Sebes
Cibin
Sadu
Lotru
Oltet
Cerna
Raul Mare in Depresiunea Cerna

Lacuri glaciare Grupa Parang

Galcescu din Muntii Parang
Lacurile din Muntii Cindrel si Muntii Sureanu

Rezervatii floristice Grupa Parang

Parang

Rezervatii de peisaj si de flora Grupa Parang

Iezerul
Sureanu

Rezervatii speologice Grupa Parang

Sura Mare
Tecuri
Cioclovina
Pestera Muierii

Orase Grupa Parang

Depresiunea Lovistei
Brezoi
Depresiunea Brasov
Petrosani
Petrila
Vulcan
Lupeni
Uricani
Aninoasa

Limite Grupa Retezat-Godeanu

N: Depresiunea Hateg si Culoarul Bistrei
S: Subcarpatii Getici si Podisul Mehedinti

E: Valea Streiului, Depresiunea Petrosani si Valea Jiului
V: Culoarul Timis-Cerna

Culmi muntoase Grupa Retezat-Godeanu

Retezat 2509 m. in Vf. Peleaga
Godeanu - 2291 m. in Vf. Gugu
Tarcu - 2190 m.
Muntele Mic 1802 m.
Cernei
Mehedinti
Valcan 1868 m in Vf. Straja

Depresiuni, culoare tectonice Grupa Retezat-Godeanu

Petrosani
Hateg
Culoarul Timis-Cerna
Culoarul Bistrei

Pasuri, trecatori, defilee Grupa Retezat-Godeanu

Lainici 450 m.
Poarta de Fier a Transilvaniei 700 m.
Domasnea 540 m.

Ape curgatoare Grupa Retezat-Godeanu

Jiul de Vest
Tismana
Motru
Cerna
Topolnita
Bistra
Raul Mare in Depresiunea Hateg
Strei in Depresiunea Hateg

Lacuri glaciare Grupa Retezat-Godeanu

Bucura
Zanoaga in Muntii Retezat

Rezervatii floristice si faunistice Grupa Retezat-Godeanu

Domogled

Rezervatii speologice Grupa Retezat-Godeanu

Closani
Topolnita

Rezervatii paleontologice si speologice Grupa Retezat-Godeanu
Bahna

Parc National Grupa Retezat-Godeanu
Retezat

Orase Grupa Retezat-Godeanu
Culoarul Cernei
Baile Herculane
Orsova

